

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

БРОЙ 6
ЮНИ 2022

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА
РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Издава:

Център за оценка на риска по хранителната верига

Адрес:

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136

<http://corhv.government.bg>,

corhv@mzh.government.bg

тел. 02/4273056

Дизайн и предпечат:

В.Евтимова

vevtimova@mzh.government.bg

СЪДЪРЖАНИЕ:

- Наблюдение, превенция и контрол на *Leishmania* spp. в Европейски съюз и съседни държави. Методи за диагностика и контрол на заболяването
- Карти на риска за Инфлуенца А при диви птици в помощ на ограничаване на огнищата
- Епигенетика и нейното място в животновъдния сектор
- Доклад относно пестицидните остатъци в храните в Европейския съюз за 2020 год
- Становище на ЕОБХ, относно разширяване употребата на галакто-олигозахариди (GOS), като нова храна в храни за специални медицински цели
- Обществени поръчки
- Публични консултации
- Гранд EFSA
- Новини EFSA

НАБЛЮДЕНИЕ, ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА LEISHMANIA SPP. В ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ И СЪСЕДНИ ДЪРЖАВИ. МЕТОДИ ЗА ДИАГНОСТИКА И КОНТРОЛ НА ЗАБОЛЯВАНЕТО

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Красимира Захариева

Leishmania spp. са протозойни паразити (Kinetoplastida, Trypanosomatidae) при хора и животни, предавани чрез флеботоми (пясъчни мухи) (Diptera, Psychodidae). Насекомите преобладават в по-топли географски ширини, включително част от Европейския съюз (ЕС) и съседните страни. В тази област са признати четири вида: *L. donovani*, *L. Infantum*, *L. donovani s.s.*, *L. tropica* и *L. major*, като лайшманиозата се проявява в две основни клинични форми: висцерална лайшманиоза (VL), тежко състояние, причинено главно от комплексните видове *L. donovani*, които се характеризират с висока смъртност, ако не са открити или лекувани на време, и кожна лайшманиоза (CL), по-често срещана, но протичаща с по-лека симптоматика, причинена от който и да е от четирите вида. Счита се, че лайшманиозите са пренебрегнати зоонози, недостатъчно докладвани инфекции, а броят случаи при хора с VL и CL в ЕС, подадени от Световната здравна организация (СЗО) е съответно 1100 - 1900 и 10000 - 17000 случая на 100 000 души население.

Пространственото разпределение на *Leishmania spp.* варира значително. *Leishmania infantum* се среща в южноевропейските страни; кучетата са силно възприемчиви на инфекция, което ги прави най-важният резервоар на инфекцията. За разлика от това *L. major* и *L. tropica* са ограничени до Северна Африка и в някои части на Кавказ; техните първични резервоарни гостоприемници включват няколко вида диви гризачи и видове от род *Hyracoidea*. Хората също са естествени резервоари на *L. tropica* и този вид има антропогенни цикли на предаване без намесата на животни като междинен гостоприемник. Антропогенният *L. tropica* цикъл се наблюдава на остров Крит до средата на XX век и някои случаи са докладвани през първото десетилетие

на XXI век, което предполага, че болестта се е появила отново на острова. Хората също са основният резервоар на *L. donovani s.s.* Това е най-рядко срещаният вид, описан досега само в Турция и Кипър.

Чувствителността и възприемчивостта към лайшмания силно зависи от имунния отговор на гостоприемника, а клетъчно-медирианият имунитет е от съществено значение за предотвратяване развитието на болестта. Паразитологичното лечение е рядко и разпространението на субклинични инфекции в ендемичните райони, особено в селските и крайградските среди, обикновено е високо. Недохранването при деца и имунодефицитни пациенти (HIV), имunosупресивното лечение на автоимунни състояния и трансплантацията на органи са основни рискови фактори за развитие на VL, причинена от *L. infantum*. Въпреки това, понякога VL може да достигне епидемични нива при имунокомпетентни възрастни без придобит имунитет към паразита. Северна Африка, Близкия изток и Централна Азия са засегнати от лайшманиоза в европейския регион, по данни на СЗО, и десетки хиляди деца и възрастни са засегнати от CL, причинена от *L. major* и *L. tropica*. Контролът на лайшманиозите при хората е възпрепятстван от липсата на ефективни ваксини, въпреки че интрадермалната инокулация на живи паразити за предизвикване на активен имунитет е била обичайна практика в някои силно ендемични области на CL доскоро. За разлика от тях, няколко ваксини са били пуснати на пазара с цел предотвратяване на CanL (Canine leishmaniasis), причинени от *L. infantum*, включително две в ЕС, но тяхната ефикасност е само частична и те не предотвратяват инфекцията. Всъщност, една от тях наскоро е изтеглена от пазара.

Видовете *Leishmania* могат да бъдат разделени въз основа на техните изоензимни профили и висцеротропните и дермотропните *L. infantum* варианти обикновено се групират като отделни класове/зимодеси. Докато кучетата са домашен резервоар за *L. infantum*, някои дермотропни зимодеси не са често срещани при кучетата, което предполага, че *L. infantum* може да има и антропогенен цикъл, който не зависи от кучетата.

Целият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3NSOLgQ>

или като сканирате QR кода:

КАРТИ НА РИСКА ЗА ИНФЛУЕНЦА А ПРИ ДИВИ ПТИЦИ В ПОМОЩ НА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ОГНИЩАТА

НАУЧНО СТАНОВИЩЕ

д-р Мадлен Василева

Център за оценка на риска по хранителната верига

Предаването на високопатогенни вируси на инфлуенца по птиците (HPAIV) от диви птици към домашни птици се случва в световен мащаб, застрашавайки здравето на животните и общественото здраве. „Технически е възможно да се създават динамични карти на риска в реално време. Има още работа, която трябва да се свърши, преди оценките на риска в реално време да станат достъпни.“ Проф. Арджан Стегеман.

За предотвратяването на огнища на Инфлуенца А по птиците много важно е да се започне с добра ситуационна информираност. Екип от учени в университета в Утрехт разработи цифрова карта на риска за Инфлуенца А по птиците, като в модела за определяне на риска се въвеждат всички рискови индикатори заедно и се изобразява степента на риска върху картата на съответната територия. След като завършиха цифровата карта на риска за Холандия, сега учените работят върху европейска версия.

През лятото на 2021 г. д-р Янеке Шройдер, ветеринарен лекар и епидемиолог в университета в Утрехт, получи докторска степен с разработването на по-широк подход към предотвратяването на Инфлуенцата по птиците.

Неговата тема е част от общия изследователски проект в университета в Утрехт, фокусиран върху инфекциозните заболявания при животните. Този проект се ръководи от проф. Стегеман – председател на отдела за здравеопазване на селскостопанските животни в университета в Утрехт, който провежда изследвания на инфлуенцата по птиците от 2003 г., когато първата голяма епидемия от птичи грип удари Холандия. От това първо огнище през 2003 г. болестта започва като нископатогенен вариант на вируса, предизвиквайки леко заболяване в една ферма. Оттам мутира в силно патогенен вариант, разпространявайки се в големи части от холандските птицеферми.

Фактът, че вирусът на Инфлуенца А по птиците е успял да се разпространи толкова бързо по целия свят от 90-те години на миналия век, се дължи и на огромното увеличаване на мащаба и гъстотата на птицефермите в определени части на света. Друга причина е, че ваксините, които понякога се използват, не предпазват от разпространението на вируса, подобно на ваксините срещу коронавирус в хуманната медицина, според проф. Стегеман.

Вариантът на Инфлуенца А по птиците, който

поражда най-голямо безпокойство, е силно патогенният вариант H5N1. Според проф. Стегеман проблемът е, че популациите на диви птици стават все по-устойчиви на този вирусен щам, защото са постоянно изложени на него. Когато вирусът H5 прескочи от домашни птици към мигриращи птици в Азия за първи път, това причини значителни проблеми.

„Въпреки това, както се оказа, с течение на времето дивите птици не винаги умират веднага след заразяването, което позволява подбор на варианти, които могат да се запазят в тези популации. В районите на размножаване, в Сибир, например, азиатските прелетни птици влизат в контакт с мигриращи птици от Европа. По този начин тези варианти биха могли да се разпространят по-далеч от Азия до Европа“, казва Стегеман.

„...вирусът на птичия грип може да мутира много бързо.“

С течение на времето някои диви птици стават носители на силно патогенните варианти. Междувременно, сега има и други варианти на H5 в обращение в популациите на диви птици, като H5N2, H5N6, H5N8. Когато дивите птици са заразени, те или умират, или стават резистентни и могат да действат като резервоар, от който търговските домашни птици могат да бъдат заразени. Протичането на болестта при домашните птици е толкова остро, че те много

бързо умират без клинична изява (особено кокошевите).

Друго характерно за вируса на инфлуенцата при птиците е, че той може да мутира много бързо. Това се благоприятства от масовата миграция на много видове птици към местата за събиране, където се смесват и се заразяват взаимно. Ето защо един от компонентите на изследването на Шройдер е извършването на анализи на риска. В разработването на картите на риска с рискови зони се включи и д-р Фред де Бур от университета Вагенинген. Картите на риска от птичи грип вече са завършени за Холандия и сега предстои да се картографират рисковите зони и за Европа.

Целият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3yYILIp>

или като сканирате QR кода:

ЕПИГЕНЕТИКА И НЕЙНОТО МЯСТО В ЖИВОТНОВЪДНИЯ СЕКТОР

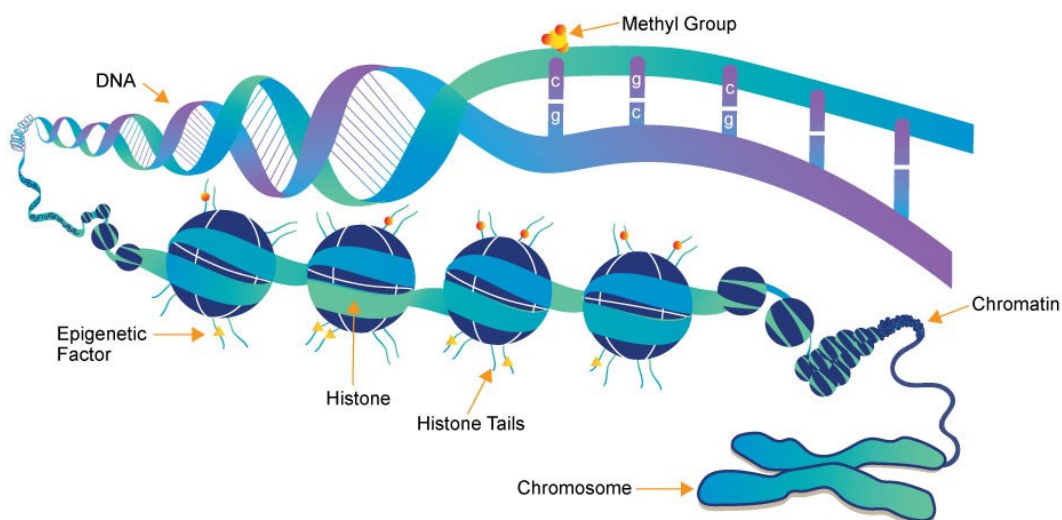
НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Красимира Захариева
зооинж. д-р Н.ЛУКАНОВА

Център за оценка на риска по хранителната верига

Епигенетиката е въведена като термин за първи път от Конрад Хал Уодингтън (1905–1975), като корена на думата идва от аристотеловия термин „епигенеза“. Представката „епи-“ произлиза от гръцката *ἐπί-*, която означава: над, извън, около. Терминът епигенетика включва всяка модификация в експресията на гени, дължаща се на различни фактори и се различава от обикновена мутация в ДНК последователността. Факторите на епигенетика включват: ДНК метилиране, пост-транслационна модификация на хистони, но също така са свързани с регулиране на генната експресия

чрез не кодиращи РНК, дестабилизиращи геномни участъци или всяка друга намеса, която може да предизвика модификация на фенотипа. Има малко доказателства за съществуването на трансгенерационно епигенетично унаследяване при бозайници, което обикновено включва и факторите на околната среда, действащи едновременно върху индивида, развиващия се плод и зародишните клетъчни линии. Тези фактори, включени в епигенетиката влияят и на клетъчната енергия и състоянието на клетките.

Фиг. 1: Схематично представени епигенетични фактори

Епигенетична информация е информацията в генома, която се унаследява от клетките, но не е включена в нуклеотидната последователност на ДНК. Епигенетичното унаследяване (известно още като не генетично унаследяване или трансгенерационни епигенетични ефекти) се отнася до всяка модификация на фенотипа на поколенията, която се дължи на предаването на епигенетични последователности/информация, различни от ДНК информацията от родителската двойка или предците (Bonduriansky and Day, 2009).

Усилията за разбиране на епигенетиката при животните са съсредоточени най-вече върху молекулярните епигенетични фактори, които регулират експресията на определени гени или геномни райони, понякога в отговор на външни фактори на околната среда както и начин на живот и поведение или климатични промени. До момента има малко информация и още по-малко научна литература относно трансгенерационното епигенетично унаследяване, а възможните стратегии за използване на епигенетиката в животинските популации все още не са описани. Оскъдното количество епигенетични данни за целия геном и високата цена на скрининга на епигенотипа на индивидите са ограничаващи фактори за разработване на изследвания в това направление.

Съществуват противоречия относно възможността за унаследяване на епигенетичната информация. Трябва да се поясни, че обикновено се посочват два вида епигенетично унаследяване: i) епигенетични белези, които могат да бъдат унаследени в соматичните клетъчни линии, тъй като тези белези се съхраняват по време на митозата (Jablonka Raz, 2009) и ii) трансгенерационното епигенетично унаследяване в зародишната линия клетки, която контролира модели на генна експресия, предавани от едно поколение на друго (Daxinger and Whitelaw, 2012).

Последните проучвания съобщават, че епигенетичното унаследяване играе решаваща роля във фенотипните вариации по време на индивидуалното развитие и това на поколенията след тях (Nilsson et al., 2018).

Има хипотеза, че след като епигенетичните белези могат да се предават на поколенията чрез мейоза и митоза, това би било важно и при бозайниците. Но за тази хипотеза има доста възникнали съмнения, основно засягащи обширното епигенетично препрограмиране, което настъпва

два пъти при бозайниците – веднъж по време на образуването на гаметите и втори път след тяхното сливане и образуване на ембрион, който ще бъде имплантиран. Тези събития водят до „изтриване или нулиране“ на епигенетичната информация, която е придобита от родителите, така че новото поколение да започне „на чисто“ (John R.M. and Rougeulle C., 2018).

Епигенетичните изследвания разглеждат модификации и модели на унаследяване, които не включват промени в последователността на ДНК, но влияят върху активността на генната експресия. Има четири основни фактора, чрез които епигенетиката може да променя генната експресия. Това са: 1) ДНК метилиране (ДНКм), 2) модификации на хистони, 3) ремоделиране на хроматинова структура и 4) регулиране на некодираща РНК (фиг. 1).

Целият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3RpwYJ1>

или като сканирате QR кода:

ДОКЛАД ОТНОСНО ПЕСТИЦИДНИТЕ ОСТАТЪЦИ В ХРАНИТЕ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ЗА 2020 ГОД. НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

д-р Ирена Богоева

Център за оценка на риска по хранителната верига

Резюме

В съответствие със законодателството на Европейския съюз (ЕС), (Член 32 на Регламент (ЕО) No 396/2005[1]), Европейският орган по безопасност на храните (EFSA) предоставя годишен доклад, който изследва нивото на пестицидни остатъци в храни на европейския пазар. Този доклад е базиран върху данни от официалните национални контролни дейности, провеждани от държавите членки (ДЧ) на ЕС, Исландия и Норвегия и включва подмножество от данни от Координираната контролна програма на ЕС, която използва стратегия за пробовземане на случаен принцип. Препоръките са направени за да се увеличи ефективността на европейските контролни системи, като по този начин продължава да гарантира високо ниво на защита на потребителите в целия ЕС.

Регламент (ЕО) No 396/2005 налага задължението на държавите-членки да извършват контрол за да гарантират, че храните, пуснати на пазара, са в съответствие със законовите ограничения. Този регламент установява както програми на ЕС, така и национални контролни програми: Координираната контролна програма на ЕС и Националните контролни програми. Съгласно Член 31 от Регламент (ЕО) No 396/2005, от ДЧ се изисква да споделят резултатите от официалния контрол и друга подходяща информация с Европейската комисия, EFSA и други ДЧ до 31 август всяка година.

Докладът на ЕС относно наличието на пестицидни остатъци в храните за 2020 г. представя преглед на дейностите на официалния контрол върху пестицидните остатъци, проведен от ДЧ на ЕС, Исландия и Норвегия. Той обобщава резултатите от Координираната контролна програма на ЕС (EU-coordinated multiannual control programme - EU MACP) и националните контролни програми (MANCP). Докладът също включва изводите от оценката на риска за двете програми. Заключениеята и препоръките, получени от резултатите, остават в рамките на този доклад, давайки на управляващите риска инструмент за проектиране на бъдещи програми за мониторинг и вземане на подходящи решения за това, кои пестициди и хранителни продукти трябва да бъдат целеви.

Целият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3ayfcTu>

или като сканирате QR кода:

СТАНОВИЩЕ НА ЕОБХ, ОТНОСНО РАЗШИРЯВАНЕ УПОТРЕБАТА НА ГАЛАКТО-ОЛИГОЗАХАРИДИ (GOS), КАТО НОВА ХРАНА В ХРАНИ ЗА СПЕЦИАЛНИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕЛИ НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

инж. Мария Христова

Център за оценка на риска по хранителната верига

По искане на Европейската комисия, Панелът по хранене, нови храни и алергени (Панел NDA) към Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ/EFSA) е изготвил становище, относно разширяване употребата на галакто-олигозахариди (GOS), като нова храна, съгласно Регламент (ЕС) 2015/22831. Новата храна (β -GOS) се произвежда от млечна лактоза с помощта на β -галактозидаза, получена от *Bifidobacterium bifidum*. Заявителят е предложил новата храна да се използва в храни за специални медицински цели (FSMP). Целевата популация е общото население над 4-годишна възраст. GOS са разрешени за употреба и са включени в списъка на ЕС за нови храни. Заявителят посочва максимален дневен прием за употреба в FSMP от 8,25 g GOS. В хранителни добавки са разрешени за употреба в дневна доза от 16,2 g. Панелът NDA заключава, че предложеното разширяване на употребата на GOS в FSMP е безопасно при предложените условия на употреба.

На 29 юни 2020 г. компанията G.K. Roozendaal, GLNP BV, подава искане до Европейската комисия (ЕК) за разширяване употребата на новата храна галактоолигозахариди (GOS) в съответствие с член 10, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2015/2283. Заявлението изисква разширяване употребата на галакто-олигозахарид в допълнителна категория храни, а именно храни за специални медицински цели (FSMP), както е определено в Регламент (ЕС) № 609/20132

В съответствие с член 29, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 178/2002, ЕК изисква ЕОБХ да предостави научно становище, относно разширяване употребата на галакто-олигозахариди, като нова храна в съответствие с

член 10, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2015/2283.

Галакто-олигозахаридите са разрешени за употреба в ЕС и включването им в списъка на Съюза е въз основа на оценка, извършена през 2013 г. от Ирландския орган по безопасност на храните (FSAI). Това заявление е за разширяване употребата на GOS с цел добавяне, като съставка в FSMP.

Новата храна (наречена от заявителя Vimuno®, Vimuno-GOS или B-GOS), която е предмет на заявлението, се състои от β -GOS (наричан по-долу GOS). Произвежда се от млечна лактоза с помощта на β -галактозидаза, получена от *Bifidobacterium bifidum* и е включена в списъка за нови храни на ЕС. Заявителят посочва в заявлението, че няма промяна по отношение на производствения процес и данните за състава. Галактоолигозахаридите са разрешени за употреба в ЕС в редица храни, включително в храни за кърмачета, преходни храни, бебешки храни и като хранителни добавки. Заявителят иска разширяване употребата на новата храна в FSMP.

Целият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3aqcfnX>

или като сканирате QR кода:

“MONITORING AND SURVEILLANCE DATA FOR FUTURE CHEMICAL RISK ASSESSMENT NEEDS IN EFSA: EXPLORING NEW OPPORTUNITIES”

На 22 юни е публикувана покана от EFSA за участие в обществена поръчка на тема **“Monitoring and Surveillance Data for Future Chemical Risk Assessment Needs in EFSA: Exploring New Opportunities”** с референтен номер OC/EFSA/IDATA/2022/03.

Допълнителна информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център:

<https://bit.ly/3uHC3Th>

Поръчката има за цел:

- идентифициране и приоритизиране на нуждите от данни на EFSA за подобряване оценката на риска за човешкото здраве, оценката на риска за здравето на животните и оценката на риска за околната среда от химикали;
- идентифициране на източници на данни;
- предоставяне на препоръки за генериране на данни и достъп до данни.

“CALL FOR TENDERS ON COUNTRY SUPPORT TO ADVANCE ONE-HEALTH RESPONSES AGAINST ANTIMICROBIAL RESISTANCE IN WESTERN”

Въз основа на дискусиите и заключенията от регионалния семинар на ECDC/EFSA относно подхода "Едно здраве" срещу антимикробната резистентност (АМР) в предприсъединителните държави към ЕС, достъпен тук:

<https://bit.ly/3obX8BTECDC>

публикува покана за участие в обществена поръчка на тема **“Call for Tenders on Country support to advance One-Health responses against antimicrobial resistance in Western”** с референтен номер OJ/2022/DIR/23891.

Целта на тази обществена поръчка е да допринесе за подхода „Едно здраве“ срещу АМР в Западните Балкани (Албания, Босна и Херцеговина, Косово, Черна гора, Северна Македония и Сърбия) чрез:

- а) идентифициране на пропуски в настоящите национални стратегии и планове за действие за АМР
- б) разработване на пътни карти
- в) разработването на електронно наблюдение на АМР и
- г) повишаване на осведомеността.

Максималния бюджет е 300 000 евро.

За Ваша информация, финансирането ще бъде предоставено от Инструмента за предприсъединителна помощ на ЕС.

Крайният срок за изразяване на интерес е 5 септември 2022 г., 16 часа (Източноевропейско време).

Допълнителна информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център: <https://bit.ly/3ABRTTj>

както и на страницата на ЕК за обществени поръчки: <https://bit.ly/3PeLkKs>

„DEVELOPMENT OF ROADMAPS FOR ACTION ON APPLYING OMICS AND BIOINFORMATICS APPROACHES: TOWARDS NEXT GENERATION RISK ASSESSMENT“

На 14 юни EFSA подновява поканата за участие в **обществена поръчка на тема „Development of Roadmaps for Action on Applying Omics and Bioinformatics Approaches: Towards Next Generation Risk Assessment“** (Изготвяне на план за действие по прилагане на -omics и биоинформатични подходи: извършване на оценка на риска от следващо поколение) с референтен номер **OC/EFSA/ED/2022/03**.

Целта на тази обществена поръчка е изготвяне на план за действие при определяне на приоритетите на EFSA за интегриране на -omics и свързаните биоинформатични подходи в областта на безопасността на храните (до 2030 г.) за да се подпомогне прехода към оценка на риска от следващо поколение.

По-подробна информация за обществена поръчка OC/EFSA/ED/2022/03 може да получите на следния електронен адрес:

<https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=11318>

Максималният бюджет е 500 000 евро, а крайният срок за изразяване на интерес – **15 септември 2022 г., 14:30 ч. (Централноевропейско лятно време)**.

„ADME4NGRA: IMPLEMENTING THE EFSA NAMS ROADMAP THROUGH ADVANCING TOXICOKINETIC KNOWLEDGE IN CHEMICAL RISK ASSESSMENT“

EFSA публикува обява за обществена поръчка „**ADME4NGRA: Implementing the EFSA NAMS Roadmap through Advancing Toxicokinetic Knowledge in Chemical Risk Assessment**“ с референтен номер OC/EFSA/MESE/2022/04 произтичаща от плана за действие на EFSA по отношение на новите подходи (New Approach Methods – NAMs) в оценката на риска.

Целта на тази обществена поръчка е да се разработи проект за подкрепа на усъвършенстването на *in vitro* и *in silico* ADME (абсорбция, разпределение, метаболизъм и екскреция) модели и бази данни за оценка на риска от химикали от следващо поколение.

По-подробна информация за тази обществена поръчка може да получите на електронен адрес:

<https://etendering.ted.europa.eu/cft/cft-display.html?cftId=11405>

Максималният бюджет е 3 000 000 евро. Крайният срок за кандидатстване е 15 септември 2022 г., 14:30 ч. (Централноевропейско лятно време).

Допълнителна информация за трите покани на EFSA може да откриете на електронната страница на Българския контактен център:

<https://bit.ly/3RJTAEL>

Обществена поръчка OC/EFSA/MESE/2022/04 е разделена на следните три направления:

- 1: Преглед на инструментите и разработване на „Система за квалификация на NAMs“;
- 2: Примери за оценка на риска;
- 3: Методологични и общи казуси.

СЪВМЕСТЕН ДОКЛАД ОТНОСНО РАЗРАБОТВАНЕТО НА ХАРМОНИЗИРАН ПОДХОД ЗА МЕТОДОЛОГИИТЕ ЗА ОЦЕНКА НА ЕКСПОЗИЦИЯТА НА ОСТАТЪЦИ ОТ ВЕТЕРИНАРНОМЕДИЦИНСКИ ПРОДУКТИ, ФУРАЖНИ ДОБАВКИ И ПЕСТИЦИДИ В ХРАНИ ОТ ЖИВОТИНСКИ ПРОИЗХОД

Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) и Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) стартираха публична консултация относно съвместен доклад относно разработването на хармонизиран подход за методологиите за оценка на експозицията на остатъци от ветеринарномедицински продукти, фуражни добавки и пестициди в храни от животински произход.

Храната от животински произход може да съдържа следи от ветеринарни лекарства, както и фуражни добавки и пестициди. Наличието на остатъци в храни от животински произход е регламентирано от Европейския съюз, за да се гарантира безопасността на потребителите.

Двете агенции на ЕС се обединиха по искане на Европейската комисия, за да хармонизират начина, по който извършват оценки на експозицията в храната, които досега се различаваха поради отделните регулаторни рамки в областта на ветеринарните лекарства, фуражните добавки и пестицидите.

Проектодокладът е изготвен от експерти от ЕМА, ЕОБХ, Съвместния експертен комитет на ФАО/СЗО по добавките в храните (JECFA) - <https://bit.ly/3PhJhWd>, Съвместна среща на ФАО/СЗО относно остатъците от пестициди – JMPR - <https://bit.ly/3PIBZAT> и от Европейската агенция по химикали (ECHA) - <https://echa.europa.eu/>. ЕМА и ЕОБХ предлагат набор от препоръки за хармонизиране и привеждане в съответствие на процесите на събиране на данни и оценки, за да се подобри последователността на резултатите в тези три области.

Заинтересованите могат да предоставят коментари **до 31 август 2022 г.**, използвайки следния образец: <https://bit.ly/3RMDKZG>, който след това, следва да изпратите на Vet-Guidelines@ema.europa.eu.

Допълнителна информация можете да откриете на сайта на Българския контактен център: [EFSA](https://efsa.europa.eu/) - [България \(focalpointbg.com\)](https://focalpointbg.com), както и на електронната страница на ЕМА:

<https://bit.ly/3yT9TGk>

„NAM PROJECTS IN THE AREAS OF AOP DEVELOPMENT AND TRANSCRIPTOMICS FOR RISK ASSESSMENT“

Грант GP/EFSA/ED/2022/01 е на тема **„NAM projects in the areas of AOP development and transcriptomics for risk assessment“**, произтичаща от плана за действие на EFSA по отношение на новите подходи (New Approach Methods – NAMs) в оценката на риска.

Максималният бюджет е 10 000 000 евро (по 5 000 000 евро за всяко направление), а крайният срок за подаване на проектни предложения – **26 септември 2022 г. (23:59 ч. Централноевропейско лятно време)**.

Този грант е насочен към проекти върху NAM казуси в области, които са идентифицирани в плана за действие на EFSA по отношение на новите подходи в оценката на риска, като нуждаещи се от по-нататъшно научно проучване.

Грант GP/EFSA/ED/2022/01 е разделен на две направления:

1: Разработване на AOPs/AOP (adverse outcome pathway) мрежи;

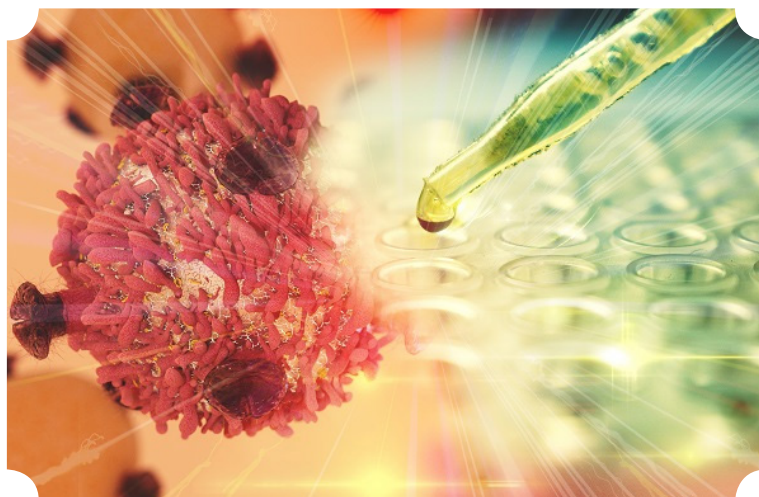
2: Нови подходи от областта на транскриптомиката за изследване и анализ

на механизмите на токсично въздействие за предвиждане на неблагоприятните ефекти върху определени органи.

Процедурата за кандидатстване по гранта е в 2 стъпки, като първата е подаване на кратка анотация, която, ако бъде одобрена, ще бъде последвана от покана кандидатът да подаде подробно проектопредложение. По грантовете на EFSA могат да кандидатстват само научни организации, които са в списъка на компетентните организации съгласно чл. 36 от Регламент (ЕО) 178/2002 и Регламент (ЕО) 2230/2004 на Комисията (<https://efsa.force.com/competentorganisations/s/>).

По-подробна информация за грант GP/EFSA/ED/2022/01 може да получите на електронен адрес:

<https://bit.ly/3uZpfrC>

НОВ УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА ЕОБХ

Новият управителен съвет (УС) на ЕОБХ, започна работа на 1 юли 2022 г.

Той се състои от представители на всички държави членки на ЕС, Европейската комисия и Европейския парламент, както и представители на гражданското общество и на хранителната верига.

„Вмеждународен контекст, където безопасността и сигурността на храните са взаимосвързани, е важно, че УС на ЕОБХ вече ще включва широк кръг от представители, за гарантиране на ефективното му функциониране в обхвата на хранителната верига“, каза Клеър Бъри, заместник-директор на ГД САНТЕ, отговаряща за въпросите, свързани с устойчивостта на храните.

Предишната структура на УС се състоеше от 14 членове с експертни познания в сферата на безопасността на хранителната верига, които не представляваха правителство, организация или сектор, както и представител на Европейската комисия.

Новият модел отговаря на изискванията на Регламента за прозрачност <https://bit.ly/3uYbmK2>, който влезе в сила през март 2019 г., и чрез него се засили ролята на държавите членки, както и ангажираността на всички страни, участващи в работата на ЕОБХ.

Новият УС се състои от 27 представители на държавите членки (със заместници), двама представители на Европейския парламент (без заместници), двама представители на Европейската комисия (със заместници) и

четирима представители на гражданското общество и на интересите във връзка с хранителната верига (със заместници).

Освен това, двама представители на страните от Европейска асоциация за свободна търговия (ЕАСТ)/ Европейска икономическа зона (ЕИЗ) – Норвегия и Исландия – и един представител на Надзорния орган на ЕАСТ (със заместници) също ще участват в УС на ЕОБХ, но без право на глас. Накратко, новият УС вече ще се състои от 38 членове.

Управителният съвет на ЕОБХ гарантира, че ЕОБХ функционира ефективно и ефикасно, изпълнява своя мандат, както е дефинирано в учредителния му регламент, и отговаря на очакванията на европейските и националните институции, заинтересованите страни и обществеността.

Допълнителна информация може да откриете на електронната страница на Българския контактен център: [EFSA - България \(focalpointbg.com\)](https://efsa-bulgaria.com), както и на електронната страница на ЕОБХ - <https://bit.ly/3PBfOOP>

**Печатни издания на Център за оценка на риска по хранителната верига и Български
контактен център:**

- ✓ “Актуална информация от EFSA” 1/2022
- ✓ “Актуална информация от EFSA” 2/2021
- ✓ “Актуална информация от EFSA” 1/2021
- ✓ “Актуална информация от EFSA” 1/2020
- ✓ “Актуална информация от EFSA” 1/2019
- ✓ “Актуална информация от EFSA” 2/2019
- ✓ “Тенденции и източници на зоонози, зоонозни агенти и хранителни взривове в ес през 2017 г. Зоонозите остават на стабилни нива”.
- ✓ Научен доклад на европейския орган по безопасност на храните (EFSA) и европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC).
- ✓ “Анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания, зоонозни агенти и хранителни взривове през 2016 г. - Научен доклад на EFSA И ECDC
- ✓ Втори съвместен доклад на ECDC, EFSA и EMA за интегриран анализ на употребата на антимикробни средства и появата на антимикробна резистентност в бактерии от хора и продуктивни животни
- ✓ Разпространение, биологични и епизоотологични особености на високопатогенната инфлуенца по птиците от субтип H5N8 в Европа и България през 2016/2017г.
- ✓ Вредители при иглолистните видове от семейство борови (PINACEAE) в България

Всички печатни издания може да прочете on-line на следната страница:

<https://bit.ly/3uWDmvc>

Други информации в областта на оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/>

